

Trung tâm Bảo tồn Sinh vật biển
& Phát triển Cộng đồng (MCD)

DỰ ÁN MCD TẠI KHÁNH HÒA

Hỗ trợ cộng đồng nghèo
ven biển Việt Nam tạo dựng sinh kế
bền vững và bảo vệ môi trường

I. CÁC THÔNG TIN CƠ BẢN

Tên dự án	Hỗ trợ cộng đồng nghèo ven biển Việt Nam tạo dựng sinh kế bền vững và bảo vệ môi trường
Khu vực triển khai	Trung tâm là xã Vạn Hưng (huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa), có thể phối hợp các xã khác ở khu vực Vịnh Vạn Phong
Thời hạn	48 tháng (01/2008 - 12/2011)
Kinh phí	472,381 USD
Mục tiêu	Tới năm 2011 xây dựng được các phương thức quản lý nguồn lợi ven bờ ở địa phương đảm bảo công bằng hơn về xã hội, có cơ sở khoa học về sinh thái và khả thi về kinh tế nhằm nâng cao chất lượng cuộc sống và sinh kế cho cộng đồng nghèo ven biển
Nhà tài trợ	Tổ chức Oxfam Novib và Liên minh Châu Âu
Đơn vị chủ trì thực hiện	Trung tâm Bảo tồn Sinh vật biển và Phát triển Cộng đồng (MCD), Hà Nội, Việt Nam
Đơn vị tiếp nhận	Ủy ban Nhân dân tỉnh Khánh Hòa, theo công văn 1383/UBND, ngày 12/3/2008
Đơn vị phối hợp chính	Sở TNMT tỉnh Khánh Hòa, Sở Thủy sản tỉnh Khánh Hòa, Đại học Nha Trang, BQL Khu Bảo vệ Hệ sinh thái biển Rạn Trào, UBND huyện Vạn Ninh, UBND xã Vạn Hưng, các cơ quan liên quan ở Trung ương và địa phương
Các nhóm mục tiêu chính	<ol style="list-style-type: none"> 1. Phụ nữ và các hộ ngư dân nghèo sống phụ thuộc vào hoạt động thủy sản qui mô nhỏ tại xã Vạn Hưng 2. Các nhóm cộng đồng địa phương (Hội Phụ nữ, Đoàn Thanh niên, Hội Thủy sản) 3. Cán bộ và cơ quan chính quyền địa phương có liên quan 4. Các cán bộ quản lý, hoạch định chính sách ở cấp trung ương về công tác quản lý vùng bờ
Kết quả dự kiến	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tại địa bàn dự án, cộng đồng và chính quyền địa phương được tạo điều kiện để phát triển quản lý bền vững nguồn lợi vùng bờ 2. Cộng đồng và chính quyền địa phương được phát triển các kỹ năng nhằm phát triển bền vững, đa dạng hóa sinh kế và tăng thu nhập cho dân nghèo ven biển 3. Các kinh nghiệm tại địa phương được tài liệu hóa và chia sẻ nhằm nâng cao nhận thức cộng đồng và các cấp ra quyết định trong nước trong việc giảm nghèo ven biển và quản lý tài nguyên

 Oxfam Novib

Phương pháp thực hiện

- 1 Xây dựng, thử nghiệm và hoàn chỉnh mô hình quản lý tài nguyên và sinh kế bền vững của cộng đồng và cho cộng đồng, với xã Vạn Hưng làm điểm, với cách tiếp cận mới là "Đồng quản lý", "Quản lý Tổng hợp Vùng bờ", và "Doanh nghiệp cộng đồng", với sự hỗ trợ của công tác nghiên cứu ứng dụng, đào tạo giáo dục và truyền thông môi trường.
- 2 Tổ chức chia sẻ kinh nghiệm và bài học thực tiễn về đồng quản lý nguồn lợi vùng bờ địa phương thông qua mô hình Khu bảo tồn biển do địa phương quản lý (Khu bảo vệ Hệ sinh thái biển (KBV HSTB) Rạn Trào) với các địa phương có điều kiện tương đồng tại khu vực miền Trung, bao gồm xã Tam Hải tỉnh Quảng Nam, xã Phước Dinh và Thanh Hải tỉnh Ninh Thuận, tạo mạng lưới KBTB do địa phương quản lý tại Việt Nam và liên kết với mạng lưới khu vực. Đồng thời, các mô hình sinh kế bền vững tại Vạn Hưng cũng có thể được chia sẻ và áp dụng tại Tam Hải, Phước Dinh và Thanh Hải phù hợp với điều kiện địa bàn.
- 3 Sử dụng kinh nghiệm và bài học thực tiễn của địa phương từ các mô hình trên để nâng cao nhận thức chung và tăng hiệu quả những quyết định cấp quốc gia liên quan đến giảm nghèo và quản lý tài nguyên ven biển
- 4 Liên kết chặt chẽ với các chương trình trọng điểm của địa phương, phối hợp với các chương trình dự án của các tổ chức khác cùng triển khai tại địa bàn.

5 Các lĩnh vực chủ chốt gồm:

- **Quản lý tài nguyên vùng bờ:** Hỗ trợ cộng đồng và chính quyền địa phương tăng cường hiệu quả quản lý nguồn lợi vùng bờ địa phương thông qua hoàn thiện mô hình khu bảo tồn biển do địa phương quản lý (KBV HSTB Rạn Trào), tăng cường nhận thức và kiến thức về tiếp cận Quản lý Tổng hợp Vùng bờ (QLTHVB) cho các nhà quản lý và chuyên môn hiện tại và tương lai qua Chương trình đào tạo QLTHVB tại ĐH Nha Trang, đóng góp tích cực cho việc thúc đẩy áp dụng QLTHVB nhằm quản lý và sử dụng bền vững tài nguyên khu vực Vịnh Vân Phong
  - **Quản lý thủy sản:** Tăng cường kiến thức, kỹ năng và tính chủ động của cộng đồng xã Vạn Hưng và các xã liên quan ở khu vực Vịnh Vân Phong tham gia quản lý và sử dụng nguồn lợi thủy sản địa phương (đánh bắt và nuôi trồng) một cách bền vững, với các mô hình thử nghiệm do cộng đồng làm chủ và có sự hỗ trợ chuyên môn kỹ thuật của chuyên gia
  - **Phát triển du lịch sinh thái:** Hỗ trợ cộng đồng phát triển sinh kế mới dựa vào thế mạnh thiên nhiên và văn hóa bản địa (du lịch sinh thái cộng đồng) tại Vạn Hưng và các xã liên quan ở khu vực Vịnh Vân Phong, tạo mô hình điểm tại khu vực ven biển miền Trung
  - **Tin dụng nhỏ và doanh nghiệp vi mô:** Tạo cơ sở cho người dân Vạn Hưng có nguồn thu nhập ổn định và lâu dài thông qua mô hình kết nối các hoạt động sinh kế cộng đồng với phương thức tổ chức kinh doanh hiệu quả, hỗ trợ bồi tài chính vi mô và các kỹ năng vận hành doanh nghiệp cộng đồng
  - **Nghiên cứu ứng dụng:** Tăng cường căn cứ khoa học cho các hoạt động hỗ trợ địa phương về bảo vệ nguồn lợi và phát triển sinh kế thông qua các nghiên cứu kỹ thuật về các đề tài thiết thực với các khu vực dự án. Tạo điều kiện để người dân được tham gia và hưởng lợi từ các kết quả nghiên cứu.
  - **Truyền thông môi trường và tác động chính sách:** Tăng cường nhận thức và kiến thức tại địa phương về vấn đề trong quản lý và sử dụng bền vững, đúc kết và phổ biến bài học tại các cấp khác nhau và các địa phương khác.
- Các chủ đề lồng ghép:**
- **Biến đổi khí hậu:** lồng ghép nâng cao nhận thức về biến đổi khí hậu ở các cấp từ cộng đồng tới các nhà quản lý
  - **Công bằng giới:** phát huy vai trò phụ nữ, tạo điều kiện để phụ nữ nghèo được tham gia và hưởng lợi từ hoạt động dự án
  - **Tăng cường năng lực:** tạo điều kiện nâng cao năng lực lãnh đạo, quản lý và tổ chức cho các cá nhân và tổ chức tham gia dự án.

II. CÁC HOẠT ĐỘNG CHÍNH

Quản lý tài nguyên vùng bờ

1. Quản lý tài nguyên vùng bờ

- Hoàn thiện Kế hoạch quản lý KBV HSTB Rạn Trào, cũng có tư cách pháp lý KBV HSTB Rạn Trào
- Hoàn thiện mô hình xây dựng, quản lý và vận hành KBTB do địa phương quản lý
- Tài liệu hóa mô hình đi kèm với các kinh nghiệm và bài học thực tiễn
- Tham quan, giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm về mô hình KBTB do địa phương quản lý với Tam Hải (Quảng Nam) và Phước Dinh, Thanh Hải (Ninh Thuận)
- Tạo mạng lưới các khu bảo vệ biển (KBVB) do địa phương quản lý tại Việt Nam và liên kết với mạng lưới khu vực
- Hỗ trợ tăng cường nhận thức và kiến thức về QLTHVB cho các nhà quản lý cấp tỉnh tại Khánh Hòa
- Xác định hiện trạng đảo tạo QLTHVB tại ĐH Nha Trang
- Hỗ trợ xây dựng/hoàn thiện chương trình đảo tạo bộ môn QLTHVB tại ĐH Nha Trang để đưa vào thực hiện
- Tổ chức đánh giá/tổng hợp thông tin về tổng quan tài nguyên và hiện trạng khai thác sử dụng Vịnh Vân Phong, phân tích vấn đề/thách thức
- Xây dựng/tổng hợp hướng dẫn thực hành QLTHVB, hỗ trợ phổ biến áp dụng tại khu vực Vịnh Vân Phong
- Hỗ trợ cộng đồng lập báo cáo hiện trạng sinh kế liên quan đến tài nguyên biển của địa phương với các vấn đề/thách thức cần giải quyết
- Tổ chức đối thoại, giao lưu trực tiếp giữa cộng đồng, chính quyền và các bên liên quan về hiện trạng sinh kế liên quan đến tài nguyên biển địa phương, tìm phương án, tác động chính sách chung

Phát triển du lịch sinh thái

2. Phát triển du lịch sinh thái

- Xây dựng và phát triển sản phẩm Du lịch Sinh thái Cộng đồng (DLSTCD) tại Vạn Hưng và địa bàn lân cận
- Xây dựng hệ thống quản lý DLSTCD với sự tham gia của các bên liên quan
- Tập huấn nâng cao kỹ năng cung cấp dịch vụ DLST (nấu ăn, tiếp khách du lịch, nhà nghỉ tại gia, vận tải khách, v.v...), kỹ năng quản lý mô hình, quảng bá sản phẩm DLSTCD
- Tổ chức các tua DLST thí điểm với sự tham gia và đánh giá của nhiều bên liên quan, rút kinh nghiệm
- Hoàn thiện sản phẩm, lập kế hoạch kinh doanh và quảng bá sản phẩm, hỗ trợ thực hiện kế hoạch
- Giao lưu học hỏi kinh nghiệm từ mô hình Giao Xuân và hoạt động du lịch Nha Trang
- Hoàn thiện mô hình, tài liệu hóa kinh nghiệm & kiến thức của mô hình, đóng góp vào "Cẩm nang thực hành DLSTCD" để phổ biến áp dụng
- Tạo cơ hội cộng đồng tiếp cận với tín dụng nhỏ và huy động vốn để làm DLSTCD
- Tổ chức các cá nhân/hộ gia đình triển khai phương thức doanh nghiệp cộng đồng

Quản lý thủy sản bền vững

3. Quản lý thủy sản bền vững

- Xây dựng cơ sở dữ liệu về cộng đồng và tình hình khai thác/sử dụng nguồn lợi Vạn Hưng
- Tập huấn kỹ năng thu thập thông tin và thực thi pháp luật thủy sản cho cộng đồng
- Đánh giá hiện trạng hoạt động thủy sản tại Vạn Hưng
- Xây dựng quy chế thủy sản cộng đồng, tham vấn quy chế với các cấp và ban hành, thúc đẩy thực thi quy chế
- Đối thoại cộng đồng về sinh kế bền vững và thực thi quy chế thủy sản cộng đồng
- Thành lập, củng cố các hiệp hội thủy sản tại địa phương, hỗ trợ vận hành, nâng cao năng lực hội và hội viên
- Đánh giá hiện trạng nuôi trồng thủy sản Vịnh Vân Phong với các vấn đề về kinh tế, xã hội và môi trường
- Xây dựng/ chọn lọc và củng cố quy phạm thực hành nuôi trồng thủy sản quy mô nhỏ bền vững
- Lựa chọn mô hình và thực hiện thí điểm mô hình nuôi trồng thủy sản bền vững quy mô nhỏ tại khu vực xã Vạn Hưng hoặc xã khác ở khu vực Vịnh Vân Phong
- Xây dựng kế hoạch phát triển kinh doanh từ mô hình và cẩm nang hướng dẫn thực hành mô hình
- Tạo cơ hội cộng đồng tiếp cận với tín dụng nhỏ và huy động vốn để thực hiện các hoạt động thủy sản bền vững
- Tổ chức các cá nhân/hộ gia đình triển khai phương thức doanh nghiệp cộng đồng hoạt động thủy sản bền vững

II. CÁC HOẠT ĐỘNG CHÍNH (Tiếp theo)

6. Tin dụng nhỏ và doanh nghiệp cộng đồng

- Đánh giá nhu cầu và các vấn đề về tín dụng nhỏ của cộng đồng địa phương, đặc biệt là người nghèo làm thủy sản
- Hỗ trợ tập huấn các cơ quan tín dụng nhỏ/tài chính vi mô cấp tỉnh và TƯ về định hướng chính sách tín dụng nhỏ và sinh kế bền vững
- Tổng hợp hướng dẫn về lồng ghép chính sách tín dụng nhỏ và sinh kế bền vững cho các tổ chức tín dụng
- Đối thoại giữa cộng đồng và các tổ chức tín dụng địa phương, tăng cường hợp tác
- Đối thoại cộng đồng giới thiệu mô hình doanh nghiệp vi mô
- Tập huấn các kỹ năng kinh doanh và quản lý doanh nghiệp cộng đồng
- Xây dựng và hoàn thiện mô hình doanh nghiệp cộng đồng với chiến lược phát triển lâu dài
- Lập hướng dẫn thực hành áp dụng mô hình doanh nghiệp cộng đồng

5. Nghiên cứu, Đào tạo, Truyền thông

- Triển khai các nghiên cứu chuyên sâu và hỗ trợ các nghiên cứu của sinh viên về giải pháp sinh kế cho cộng đồng với các chủ đề như (i) đánh giá sinh kế bền vững cho địa phương; (ii) cải thiện vấn đề giới trong quan hệ cộng đồng; (iii) bảo tồn và quản lý tài nguyên dựa vào cộng đồng; (iv) du lịch sinh thái cộng đồng
- Xây dựng cẩm nang đào tạo về nội dung thiết thực như: (i) Kỹ năng lãnh đạo cộng đồng (ii) Kỹ năng thu thập dữ liệu vùng bờ, (iii) Kỹ năng thực thi quy chế thủy sản, (iv) Lồng ghép giới trong quản lý vùng bờ và du lịch sinh thái
- Tiến hành nghiên cứu tổng hợp các mô hình quản lý và sử dụng khôn khéo tài nguyên biển dựa vào cộng đồng và phổ biến cho các cấp quản lý và các bên liên quan
- Hội thảo tập huấn kỹ năng lãnh đạo cộng đồng (có thể tại Hà Nội hoặc tại địa phương) cho các thành viên cộng đồng ưu tú có khả năng lãnh đạo tốt
- Các thành viên cộng đồng ưu tú thực hành kỹ năng được tập huấn thông qua triển khai dự án cộng đồng
- Hỗ trợ hoàn thiện Trung tâm Học tập Cộng đồng (TTHTCĐ) xã Vạn Hưng với các nội quy vận hành chặt chẽ và kế hoạch hoạt động dài hạn
- Tập huấn kỹ năng quản lý và vận hành trung tâm học tập cộng đồng cho cho lãnh đạo TTHTCĐ xã Vạn Hưng
- Hỗ trợ thiết bị truyền thông và giáo dục cho TTHTCĐ xã Vạn Hưng
- Biên soạn và thu thập các tư liệu, ấn phẩm truyền thông về môi trường, bảo tồn rạn san hô, quản lý vùng bờ, thủy sản bền vững, du lịch sinh thái, v.v... để phổ biến cho cộng đồng và các bên liên quan
- Tổ chức các chiến dịch truyền thông với các chủ đề cụ thể (phối hợp các địa phương khác và Hà Nội)

Tài liệu này được xuất bản với sự hỗ trợ tài chính của Liên minh Châu Âu (EU) và Oxfam Novib. Phần nội dung của tài liệu này do MCD phụ trách. Trong mọi trường hợp, tài liệu này không phản ánh quan điểm của EU hay Oxfam Novib.

This document has been produced with financial assistance from European Union (EU) and Oxfam Novib. The contents of this document are the sole responsibility of MCD and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of EU or Oxfam Novib.

Trung tâm Bảo tồn Sinh vật Biển và Phát triển Cộng đồng (MCD)

Phòng 3104, Tầng 31, Toà nhà 34T, Phố Hoàng Đạo Thúy, Khu Trung Hòa Nhân Chính, Quận Cầu Giấy, Hà Nội
Phone: +84 4 2221 2923, Fax: +84 4 2221 2924, E-mail: mcd@mcdvietnam.org, Web: www.mcdvietnam.org